

## KORUPCIJOS PREVENCIJOS VIEŠOJOJE ĮSTAIGOJE MARIJAMPOLĖS LIGONINĖJE 2025–2026 M. PROGRAMA

### I SKYRIUS

#### BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Korupcijos prevencijos programos (toliau – Programa) paskirtis – užtikrinti ilgalaikę, veiksmingą ir kryptingą korupcijos prevenciją ir kontrolę viešajoje įstaigoje Marijampolės ligoninėje (toliau – Ligoninė).
2. Programoje vartojamos sąvokos:

**Korupcija** – bet koks valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens elgesys, neatitinkantis jam suteiktų įgaliojimų ar nustatytų elgesio standartų, arba tokio elgesio skatinimas, siekiant naudoti sau ar kitiems asmenims ir taip pakenkiant asmens ar valstybės interesams.

**Korupcinio pobūdžio teisės pažeidimai** – korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos ir joms tapatūs pagal pobūdį, tačiau mažiau pavojingi teisės pažeidimai, už kuriuos numatyta administracinė, drausminė ar kitokia teisinė atsakomybė.

**Korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos** – kyšininkavimas, prekyba poveikiu, papirkimas, kitos nusikalstamos veikos, jeigu jos padarytos viešojo administravimo sektoriuje arba teikiant viešąsias paslaugas, siekiant sau ar kitiems asmenims naudoti: piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi arba įgaliojimų viršijimas, piktnaudžiavimas oficialiais įgaliojimais, dokumentų ar matavimo priemonių suklastojimas, sukčiavimas, turto pasisavinimas ar iššvaistymas, tarnybos paslapties atskleidimas, komercinės paslapties atskleidimas, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimas, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimas, kišimasis į valstybės tarnautojo ar viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens veiklą ar kitos nusikalstamos veikos, kai tokių veikų padarymu siekiama ar reikalaujama kyšio, papirkimo arba nuslėpti ar užmaskuoti kyšininkavimą ar papirkimą.

### II SKYRIUS

#### PROGRAMOS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

3. Programos tikslas – išaiškinti ir šalinti korupcijos Ligoninėje prielaidas, užtikrinti skaidresnę ir veiksmingesnę Ligoninės bei jos darbuotojų veiklą.
4. Programos uždavinys – galimų korupcijos priežasčių ir sąlygų atskleidimas ir šalinimas, įgyvendinant korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių planą, siekiant, kad visos lėšos, skiriamos Ligoninei, būtų naudojamos pagal paskirtį ir racionaliai, kokybiškomis sveikatos priežiūros paslaugoms teikti, pacientų teisėms ir laisvėms užtikrinti, taip pat darant poveikį sveikatos sistemos darbuotojams, siekiant atgrasinti nuo galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos.

### III SKYRIUS

#### KORUPCIJOS LIGONINĖJE PASIREIŠKIMO PRIELAUDŲ ANALIZĖ

##### 5. Socialinės:

5.1. santykinai maži sveikatos sistemos darbuotojų atlyginimai; nepakankamai aiškus santykis tarp sveikatos apsaugos ir socialinės politikos;

5.2. neišvystytas papildomasis (savanoriškas) sveikatos draudimas, be kurio tampa sudėtinga siekti sveikatos politikos tikslų – pakankamo sveikatos sistemos finansavimo, paslaugų kokybės kontrolės, paciento atsakomybės už savo sveikatą ir legalių priemonių už sveikatos paslaugas nustatymo.

##### 6. Teisinės:

6.1. įstatymų bei jų įgyvendinamųjų teisės aktų kokybės trūkumai, tam tikrais atvejais lemiantys teisės aktų kolizijas, dviprasmybes, nepakankamas savo teisių ir pareigų išmanymas visuomenėje sudaro sąlygas sveikatos sistemos darbuotojams piktnaudžiauti tarnyba, sudaryti dirbtines kliūtis žmonėms, siekiantiems įgyvendinti savo teisėtus interesus;

6.2. kokybės sistemų ir reglamentų stoka, nepakankama atsakomybė už padarytus pažeidimus, kontrolės sistemų netobulumas;

6.3. nepakankamai skaidrus sprendimų priėmimo procesas, nesivadovaujama asmeninės atsakomybės principais.

##### 7. Struktūrinės:

7.1. sveikatos sistemos struktūros sudėtingumas ir trūkumai. Skirtingas viešųjų sveikatos priežiūros įstaigų pavaldumas (Sveikatos apsaugos ministerijai, savivaldybių taryboms) trukdo kurti vientisą sveikatos priežiūros organizavimo sistemą, planuoti išteklius, kooperuoti sveikatos priežiūros įstaigas ir išteklius tokiose srityse kaip technologijų įsigijimas ir atnaujinimas, diegti naujas sudėtingas paslaugas;

7.2. visų lygių sveikatos sistemos valdymas vis dar yra pernelyg biurokратиškas, pasižymi pertekliniais draudimais, apribojimais, įvairių pažymų, leidimų, papildomų dokumentų reikalavimais, procedūrų vilkinimu; nepakankamos ir netobulos veiklos apskaitos ir kontrolės sistemos.

##### 8. Visuomenės pilietiškumo stoka:

8.1. visuomenėje nepakanka teisingo supratimo, kas yra korupcija;

8.2. visuomenės požiūrio į korupciją neapibrėžtumas ir prieštaringumas;

8.3. nesipriešinimas korumpuotiems valstybės tarnautojams bei sveikatos sistemos darbuotojams;

8.4. piliečių (taip pat pacientų) nenoras dalyvauti antikorupcinėje veikloje.

##### 9. Kitos prielaidos:

9.1. politinių struktūrų ir interesų grupių įtaka;

9.2. politinės valios nepakankamumas.

##### 10. Sveikatos sistemos įstaigos veiklos sritys, kuriose galimas korupcijos pasireiškimas:

- 10.1. kompensuojamųjų vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių skyrimas;
- 10.2. prekių ir (ar) paslaugų viešieji pirkimai;
- 10.3. nelegalūs mokėjimai teikiant mokamas ir PSDF biudžeto lėšomis apmokamas asmens sveikatos priežiūros paslaugas pacientams;
- 10.4. konkursai eiti pareigas sveikatos sistemos įstaigose.

#### **11. Korupcijos prevencijos bendrosios priemonės yra šios:**

- 11.1. korupcijos rizikos analizė sveikatos sistemos įstaigoje;
- 11.2. korupcijos prevencijos programos parengimas ir tikslinimas sveikatos sistemos įstaigoje;
- 11.3. informacijos apie asmenis, siekiančius eiti arba einančius pareigas atitinkamose sveikatos sistemos įstaigose, pateikimas teisės aktų nustatyta tvarka;
- 11.4. nustatytų korupcijos atvejų pavišimas.

#### **12. Antikorupcinis švietimas organizuojamas atsižvelgiant į šias nuostatas:**

- 12.1. Ligoninė savo interneto svetainės puslapiuose, skirtuose korupcijos prevencijai, skelbia įstaigos Korupcijos prevencijos programą ir jos įgyvendinimo priemonių planą. Šiuose puslapiuose numato galimybę interneto vartotojams pateikti savo komentarus, atsiliepimus, siūlymus, pranešimus ir kt.
- 12.2. Ligoninės interneto svetainės įvadiniame puslapyje skelbia elektroninio pašto adresą bei telefono numerį, kuriuo asmenys galėtų anonimiškai pranešti apie įstaigos darbuotojų galimus pažeidimus, susijusius su Ligoninės veikla.

#### **13. Ligoninė privalo nedelsdama pavišinti nustatytus korupcijos atvejus.**

### **IV SKYRIUS**

#### **INFORMAVIMAS APIE GALIMĄ KORUPCINĘ VEIKĄ**

- 14. Gavus informacijos dėl galimų ar korupcinių veikų, turinčių nusikalstamos veikos požymių, nedelsiant informuojamas Ligoninės direktorių ir Specialiųjų tyrimų tarnybą.

### **V SKYRIUS**

#### **GALIMOS KORUPCIJOS LIGONINĖJE PASEKMĖS**

- 15. Nevystant veiksmingos ir kryptingos prevencijos politikos, korupcijos reiškiniai gali pažeisti visuomeninius santykius sveikatos sistemoje, dėl ko gali:
  - 15.1. sumažėti sveikatos sistemos veiksmingumas, pablogėti teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų kokybė;
  - 15.2. atsirasti socialinė įtampa, kuri sumažina pasitikėjimą sveikatos apsaugos priežiūra;
  - 15.3. sumažėti pacientų pasitikėjimas Ligoninėje teikiamomis paslaugomis, medikų profesinė kompetencija;
  - 15.4. pablogėti viešojo administravimo kokybė ir užsimegzti farmacijos bei kitų įmonių, prekiaujančių medicinos prekėmis ir prietaisais, ryšiai su korumpuotais darbuotojais.
- 16. Atsižvelgiant į šias pasekmes ir aiškiai suvokiant korupcijos pasireiškimo prielaidas, galima numatyti veiksmingas prevencijos programos poveikio priemones.

## **VI SKYRIUS**

### **KORUPCIJOS PREVENCIJA**

17. Korupcijos prevencija sveikatos sistemoje – galimų korupcijos priežasčių ir sąlygų atskleidimas ir šalinimas, įgyvendinant korupcijos prevencijos programos vykdymo priemonių planą, taip pat poveikis sveikatos sistemos darbuotojams, siekiant atgrasinti nuo galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos.

Privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau – PSDF) lėšų neteisėto, nepagrįsto gavimo ir panaudojimo prevencija sveikatos sistemoje – galimų PSDF lėšų neteisėto, nepagrįsto panaudojimo priežasčių ir sąlygų atskleidimas ir šalinimas, įgyvendinant prevencijos programos vykdymo priemonių planą, taip pat poveikis sveikatos sistemos darbuotojams, siekiant atgrasinti nuo galimo nepagrįsto PSDF lėšų gavimo.

18. Svarbiausi bendrieji korupcijos prevencijos programos uždaviniai:

18.1. korupcijos prevencijos (kovos su korupcija) Ligoninėje programos įgyvendinimas;

18.2. korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas;

18.3. teisės aktų projektų antikorupcinis vertinimas;

18.4. Ligoninės viešumo ir atvirumo teikiant paslaugas bei priimant sprendimus didinimas;

18.5. Ligoninės veiklos sprendimų ir procedūrų skaidrumo ir aiškumo didinimas;

18.6. darbuotojų patikimumo, lojalumo ir sąžiningumo ugdymas;

18.7. visuomenės elgtis sąžiningai ir pranešti apie korupciją motyvavimas;

18.8. valdymo kokybės gerinimas, antikorupcinės aplinkos tobulinimas ir interesų konfliktų valdymas;

18.9. viešųjų pirkimų skaidrumo didinimas;

18.10. informacijos teikimas pacientams;

18.11. informavimas apie galimas korupcines veikas ir nustatytus korupcijos sveikatos sistemoje atvejus;

18.12. bendradarbiavimas korupcijos prevencijos ir kontrolės klausimais;

18.13. sistemingas dokumentų valdymo informacinės sistemos atnaujinimas.

## **VII SKYRIUS**

### **VISUOMENĖS ĮTRAUKIMAS Į KORUPCIJOS PREVENCIJOS LIGONINĖJE PROGRAMOS ĮGYVENDINIMĄ**

19. Norint į Korupcijos prevencijos programą įtraukti visuomenę, reikia:

19.1. skatinti glaudesnę ir aktyvesnę medikų bendradarbiavimą su visuomene, ugdant visuomenės narių pilietinę sąmonę ir nepakantumą negerovėms;

19.2. ugdyti antikorupcinę kultūrą (visuomenės ir Ligoninės darbuotojų antikorupcinis švietimas, ugdymas bei nepakantumo korupcijai skatinimas);

19.3. skatinti darbuotojus bei kitus asmenis pranešti apie korupcinius teisės pažeidimus (ar mėginimus juos daryti), teikiant asmens sveikatos priežiūros paslaugas.

20. Sudaryti sąlygas telefonu, anonimiškai pranešti apie korupcinius teisės pažeidimus (ar mėginimą juos daryti). Analizuoti surinktą informaciją.

## **VIII SKYRIUS**

### **SIEKIAMI REZULTATAI IR VERTINIMO KRITERIJAI**

21. Programa siekiama tokių rezultatų:

21.1. sumažinti korupcijos pasireiškimo tikimybę;

21.2. padidinti nepakantumą korupcijai;

21.3. pagerinti korupcijos prevencijos organizavimą Ligoninėje;

21.4. padidinti visuomenės pasitikėjimą Ligoninėje teikiamomis paslaugomis.

22. Korupcijos prevencijos įstaigoje programos ir jos įgyvendinimo priemonių vykdymas ir kontrolė turi būti vertinami pagal šiuos rodiklius:

22.1. atliktų korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimų skaičių;

22.2. įvykdytų programos įgyvendinimo priemonių plano priemonių skaičių;

22.3. neįvykdytų programos įgyvendinimo priemonių plano priemonių skaičių;

22.4. programos įgyvendinimo priemonių plano įgyvendinimą nustatytais terminais;

22.5. asmenų, įstaigoje vykdančių korupcijos prevencijos ir kontrolės funkcijas, skaičiaus pokytį;

22.6. asmenų, pranešusių apie korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus, skaičių;

22.7. oficialių pranešimų apie įtariamus pažeidimus ir ištirtų pažeidimų santykį;

22.8. specialių straipsnių spaudos leidiniuose, pranešimų konferencijose, seminaruose ir darbo posėdžiuose skaičių.

## **IX SKYRIUS**

### **KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS**

23. Korupcijos programos uždaviniams įgyvendinti sudaromas programos priemonių vykdymo planas, kuris nustato uždavinius, tikslus, priemones, jų vykdymo terminus bei vykdytojus.

24. Šios korupcijos prevencijos programos nuostatas (jos įgyvendinimo priemones) įgyvendina Ligoninė.

25. Programos įgyvendinimo priemonių planas yra neatskiriama šios programos dalis. Planas tvirtinamas ir atnaujinamas Ligoninės direktoriaus įsakymu, atsižvelgiant į galimas ar nustatytas korupcijos pasireiškimo sritis.

26. Už konkrečių programoje numatytų priemonių įgyvendinimą pagal kompetenciją atsako programos priemonių įgyvendinimo plane nurodyti darbuotojai.

## **X SKYRIUS**

### **BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

27. Programa vykdoma iš įstaigos biudžeto asignavimų.

28. Programos įgyvendinimo rezultatas – užkirsti kelią atsirasti palankioms korupcijai sąlygoms Ligoninėje, skaidrumo ir atvirumo užtikrinimas vykdant viešuosius pirkimus, administruojant bei teikiant paslaugas.

29. Už šios programos įgyvendinimą paskirti asmenys, nesilaikantys šioje programoje nustatytų reikalavimų, atsako pagal galiojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus.